

МЛИНІВ. 1944.

НА МЕЖІ ЖИТТЯ І СМЕРТІ

Зараз, на відстані 48-и років від страшного воєнного лихоліття, коли велися запеклі бої на теренах нашого краю, нелегко відтворити справжню картину тогочасної дійсності. Бо занадто багато втрачено, переосмислено, призабуто. І все-таки, можливо, єдине, що найбільш допомагає воскресити правду, - це архівні дані. У військовому архіві Подольська зберігаються документи, що відтворюють фронтові дії у записах, зроблених, як кажуть, прямо по гарячих слідах. Окремі з них стосуються бойового шляху 13-ої гвардійської кавалерійської дивізії, яка брала безпосередню участь у визволенні Млинова та інших населених пунктів району від німецько-фашистських загарбників.

і почав просуватися на Дубно. Полк, який залишився відрізаним від інших частин, продовжував оборону Млинова, зайнявши його 5 лютого повністю. Полком було захоплено до 100 тонн зерна, 200 коней, легкову автомашину із штабними документами, 10 танкових і 25 ручних кулеметів, до 600 гвинтівок. На дорозі Луцьк-Дубно вбито 15 офіцерів, з них 2 майори та один підполковник.

Звичайно, не вірити вище-згаданим цифрам не можна, бо вони вкарбовані в архівні документи. І все-таки варто більш реально зважувати тогочасну дійсність, адже фронтові повідомлення часто супроводжувалися перебільшенням. Хто зна, можливо часткове перебільшення зустрічаємо і в штабних записах 13-ої дивізії за перші дні лютого 1944 року. Але попри все не варто применшувати героїзму тих людей, котрі ціною власного життя виборювали таку довгоочікувану перемогу.

...Щодо подальших дій на фронті, то оцінюючи 6 лютого обстановку, командування вирішило 50-й гвардійський кавалерійський полк вивести з Млинова на намічені позиції. Ці спроби вдень не вдалися. Лише до вечора полк через Маслянку вийшов на Владиславівку, де й зосередився.

Наступного дня - сьомого лютого - наші війська вирішили розпочати з контрнаступу. Бійці 50-го гвардійського кавалерійського полку почали тіснити ворога в напрямку від Ужинця до перехрестя шосейних доріг, який оборонявся ворогом в кількості 300 чоловік. До того ж у противника було 3 гармати. Спочатку атака мала успіх, однак потім вона захлинулася.

Пізніше спроби полку прорвати тут оборону 7 лютого також були невдаливими

Отже, 31 січня 1944 року дивізія одержала завдання: залишивши позиції біля Цуманя та Олики, нічним маршем у південному напрямку вийти на рубіж Ужинця та Підгайців і до десятої години ранку 1 лютого заволодіти Млиновом та Дубном. Одночасно інші частини повинні були розпочати широкомасштабний наступ у напрямку Луцька та Рівного.

У свою чергу командир 13-ої дивізії прийняв таке рішення: один кавалерійський полк, дещо підсиливши його, «кинути» на Млинів, іншими двома полками зайняти Дубно, після чого перейти до оборони.

За даними розвідки, на 31 січня ворог займав оборонний рубіж від Млинова до Дубна через Підгайці, Озлів, Іванна, маючи в Дубні до

двох полків піхоти, у Млинові - до 400 солдатів, в інших населених пунктах - по 120-150 чоловік.

Звичайно, під час наступу наші бойові частини зіткнулися із значно більшою кількістю проблем, ніж передбачалося, і відповідно відтягнули строки виконання завдання. На рубіж Маслянка-Ужинець 50-й гвардійський кавалерійський полк вийшов лише до 10 години вечора 1 лютого і почав підготовку до атаки на Млинів. У той же час 48-й полк зайняв позицію біля Підгайців. Трофеї цього полку склали 3 важких міномети, дві 37-міліметрові гармати з двома боекомплектами, 40 коней...

50-й полк також досяг певних успіхів у наступі - взято в полон 11 ворожих солдатів та офіцерів, захоплено 8 підвід.

Можливо, трофеї були б значно більшими, якби наступ підтримував танковий дивізіон. Однак бойові машини, не маючи достатньо пально-мастильних матеріалів, залишилися на початковому рубежі.

Зранку 2 лютого 1944 ро-

дивізії складалася непроста ситуація. По-перше, як уже згадувалося, у частинах залишився обмежений боекомплект. Внаслідок того, що тили відстали, цей боекомплект поповнювався вряди-годи. По-друге, польові дороги стали майже непрохідними, адже потепліло і сніг перемішався із розталим ґрунтом. Зв'язок зі штабом здійснювався через радіо, яке працювало з перервами із-за великої відстані. Безперечно, ці несприятливі умови вплинули на підсумок життєдіяльності дивізії 2 лютого: в результаті напружених боїв втрачено убитими 114 чоловік, поранено 95 бійців, загинуло 37 коней, 8 коней травмовано, розбито дві 76-міліметрові гармати.

3 лютого вранці, відчувши, що ворог відійшов, у Млинів увійшли перші 18 чоловік із 50-го полку. О 12-ій годині дня бійці, очолювані старшим сержантом В.Двиняніновим, уже забирали зброю в школі у поляків. Школа виявилася порожньою. На першому поверсі солдати знайшли тільки купи со-

лено 6 підв'яз.

Можливо, трофеї були б значно більшими, якби наступ підтримав танковий дивізіон. Однак бойові машини, не маючи достатньо пального-мастильних матеріалів, залишилися на початковому рубежі.

Зранку 2 лютого 1944 року ворог позиційно почав контратакувати радянські частини. Ці вилазки хоч і мали певний успіх, але в цілому до зміни положення фронтової лінії не призвели.

На кінець дня у полку залишилося у наявності гвинтівочних патронів по 0,1 боєкомплекта, 75 снарядів, 60 мін. За день полк втратив 10 бійців. Було ще поранено 18 солдатів. Щодо втрат противника, то архівний запис зафіксував такі дані: загинуло до 60 солдатів та офіцерів, підбито одну бронемашину та 3 танки, у полон потрапило майже 5 десятків військових.

2 лютого 48-й полк у районі Іванья відбив 4 контратаки ворога, при цьому знищено 1 шестиствольний міномет, 4 мотоцикли і значну кількість автомобілів з живою силою та вантажем.

Взагалі, 2 лютого у 13-ій

ворог відійшов, у м'яких увійшли перші 18 чоловік із 50-го полку. О 12-й годині дня бійці, очолювані старшим сержантом В.Двигняніновим, уже забирали зброю в школі у поляків. Школа виявилася порожньою. На першому поверсі солдати знайшли тільки купи соломки і портрет Гітлера. Бургомістр Млинова втік, залишивши пару коней і машину. Однак пізно ввечері бійці покинули Млинів.

Наступного вечора вже 2-ий ескадрон полку ввійшов у місто. Відразу ж командир полку одержав від командива такий наказ: утримувати місто, не допустити підхід частин противника із заходу і південного заходу. Після підходу стрілецьких частин вийти в резерв командива і зайняти позицію в лісі, північно-західніше Підгайців.

У ніч на 5 лютого фашисти малими групами автоматників намагалися увірватися у Млинів. Всі спроби були невдалими. Ворог (до 300 чоловік) при підтримці танків увечері 5 лютого прорвався через позиції ескадрону 50-го полку, який охороняв перехрестя доріг,

перехрестя шосейних доріг, який оборонявся ворогом в кількості 300 чоловік. До того ж у противника було 3 гармати. Спочатку атака мала успіх, однак потім вона захлинулася.

Пізніше спроби полку прорвати тут оборону 7 лютого також були невдалими - дуже сильним видався артилерійський та мінометний вогонь ворога з глибини. 48-й гвардійський кавалерійський полк на 7 лютого мав завдання оволодіти переправою через Ікви і закріпитись у Головчицях. Ці спроби успіху не мали...

Ситуація ускладнювалася тим, що фашисти при відступі замінували дороги і, пропустивши свої танки і машини на західний берег, підірвали дамбу в двох місцях. Чекати довелося години, доки саперний ескадрон, знявши міни і засипавши землю підірване місце дамби, дав змогу полкам перейти на західний берег Ікви. Перед ними на передній позиції розташувалося до батальйона піхоти ворога та 20 танків...

Закінчення в наступному номері.